

suspendere loftet over det enkelte instituts lånebevillinger.

Reguleringen af kreditformidlingen sker i stedet ved fastlæggelse af rammer for væksten i de samlede faktiske udlån, idet der ved udviklingen i det enkelte instituts udlånsudvikling bliver lagt vægt på, i hvilket omfang ekspansionen er baseret på indlån.

Efter opfordring fra myndighederne indgik pengeinstitutterne i foråret 1978 en indlånsrenteaf tale, der resulterede i væsentlig reduktion i renten på såkaldte aftalinskud. Denne aftale blev i marts 1979 afløst af en udlånsrenteaf tale mellem Danmarks Nationalbank og det enkelte pengeinstitut gående ud på, at pengeinstituttet indtil udgangen af 1979 skulle fastholde dets gennemsnitlige udlånsrente på niveauet i 1. kvartal 1979. Aftalen er siden med mindre tilpasninger blevet forlænget gentagne gange, senest med virkning til udgangen af juni 1981.

Den indkomstpoltiske regulering, der sker med hjemmel i særlig lovgivning herom, retter sig først og fremmest mod renteforholdene. Fra 1979 blev pengeinstitutternes renteberegning inddraget under pris- og avancelovgivningen. Loven pålægger tilsynet med banker og sparekasser at overvåge udviklingen i pengeinstitutternes priser, det vil sige rente-, provision- og gebyrfastsættelse, og lovens regulerings- og indgrebsbeføjelse retter sig imod denne fastsættelse. Loven kan desuden anvendes på pengeinstitutternes avancer, det vil sige rentemarginalen og avancer ved gebyrfastsættelsen m.v.

For såvel den pengepolitiske som indkomstpoltiske regulering gælder det, at lovgivning, aftaler m.v. alene omfatter den aktivitet, der udføres i det pågældende pengeinstituts eget navn.

Afsnit VI redegør for bankers og sparekassers kapitalinteresser i og tilknytning til andre selskaber og virksomheder.

På baggrund af en formodning i tilsynet med banker og sparekasser om, at pengeinstitutterne i højere grad end tidligere oprettede aktie- eller anpartselskaber og henlagde en del af virksomheden til disse, blev der i begyndelsen af 1979 foretaget en nøjere undersøgelse af pengeinstitutternes aktie- og anpartsbesiddelser.

Udgangspunktet for undersøgelsen var de fortegnelser over samtlige aktie- og anpartsbesiddelser, som det enkelte pengeinstitut

tilstiller tilsynet i forbindelse med indsendelse af årsregnskabet.

Undersøgelsen omfattede ikke-børsnoterede selskaber, hvor eet eller flere pengeinstitutter ejede 30 pct. eller derover af selskabets aktie- henholdsvis indskudskapital. Konklusionerne på undersøgelsen var, at pengeinstitutterne i et ikke uvæsentligt omfang havde investeret i ejendomsselskaber og finansieringsselskaber, samt at flere af finansieringsselskaberne var oprettet inden for de seneste år. Endvidere fremgik det, at pengeinstitutterne ejede en række selskaber, der varetog serviceopgaver for banker og sparekasser. Det drejede sig først og fremmest om fælles datacentraler.

Resultatet af undersøgelsen var medvirkende årsag til, at tilsynet på baggrund af pengeinstitutternes regnskaber for 1979 i begyndelsen af 1980 foretog en fornyet gennemgang af bankers og sparekassers aktie- og anpartsbesiddelser. Undersøgelsen koncentreredes alene om investeringer i selskaber, som drev finansieringsvirksomhed, og i hvilke banker og sparekasser ejede mere end 10 pct. af aktie- eller indskudskapitalen.

Undersøgelsens resultater viste, at pengeinstitutterne havde interesser i 36 finansieringsselskaber, hvoraf to var oprettet inden for det sidste år. Endvidere fremgik det, at banker og sparekasser i året 1979 havde placeret betydelige certifikatbesiddelser i forskellige investeringsforeninger.

I *afsnit VII* redegøres for dels den regnskabsundersøgelse arbejdsgruppen har foretaget af pengeinstitutdominerede finansieringsselskaber for regnskabsårene 1975 til 1979, dels en tilsvarende regnskabsanalyse for et antal private finansieringsselskaber og endelig nogle overvejelser, som arbejdsgruppen har gjort sig vedrørende udviklingen på andre parallelmarkeder.

Ved udgangen af 1979 havde 34 pengeinstitutdominerede finansieringsselskaber en samlet aktivmasse på godt 2 mia. kr. Finansieringsselskabernes aktivitet var koncentreret om forretninger, der falder ind under almindelig bank- og sparekassevirksomhed. Over halvdelen af balancesummen bestod således af udlån (især kontraktfinansiering), medens knap 1/3 af aktivmassen bestod af factoring og leasingaktiver. Derimod var værdipapirandelen beskedent og bestod så at sige udelukkende af pantebreve. Undersøgel-